

Eglė Lukėnaitė-Griciuvienė (1951 09 02 – 2021 09 13)

2021 m. rugsėjo 13 d. mus paliko archeologė, muziejininkė Eglė Lukėnaitė-Griciuvienė. Netekome šviesios, linksmos, pareigingos profesionalios kolegės, daug nuveikusios Lietuvos archeologijos ir muziejininkystės labui.

Eglė Lukėnaitė gimė Kaune 1951 m. rugsėjo 2 d. inteligentų šeimoje. Tėtis Saulius Lukėnas – technikos mokslų daktaras, mama Julija Lukėnienė – bibliotekininkė. Eglė su broliu Kastantu augo senelio – prieškario vyriausybės nario, diplomato, teisininko, tarybiniais metais politinio kalinio Tado Petkevičiaus pastatytuose namuose. Namai buvo pilni knygų, apsupti gamtos, visai šalia Ąžuolyno. Dar būdama mokinė nuo 1965 m. ji pradėjo dalyvauti tetos R. Rimantienės archeologiniuose tyrinėjimuose, tai matyt, ir nulėmė jos tolesnį gyvenimo kelio pasirinkimą.

Baigusi vidurinę mokyklą, 1969 m. Eglė įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos fakultetą. Studijuodama sutiko gyvenimo draugę, irgi būsimą archeologę-muziejininkę Birutę Puniškytę-Salatkienę (1954–2018), kuri mokėsi tame pačiame kurse. Jų artima draugystė truko iki Birutės mirties, abi visada turėjo apie ką pasikalbėti ir pasitarti, pasidalinti rūpesčiais ir pasiekimais.

Studijų metais draugės Eglė ir Birutė kartu dalyvavo įvairiose ekspedicijose: 1971 m. Varnupių piliakalnio tyrimuose su dėstytoju P. Kulikausku, 1970, 1972 m. Aboros ir Zvidzės akmens amžiaus gyvenviečių tyrimuose Lubano ežero šlapynėse Latvijoje, vadovaujant I. Lozei. 1971 m. Eglė su Birute Ukrainoje dalyvavo Osipivkos akmens amžiaus gyvenvietės tyrimuose pas įžymų Dniepro–Doneco kultūros tyrinėtoją D. Teleginą.

Bet daugiausia Eglė dalyvavo ekspedicijose, susijusiose su R. Rimantienės tyrinėjimais Lietuvos pajūryje: Šventosios akmens amžiaus gyvenvietėse 1967, 1968, 1970–1972, 1983, 1985, 1992–1995, 1997, 1998 m. ir Nidos akmens amžiaus gyvenvietėje 1973, 1974, 1976 m.

Studijų metais Eglė dalyvavo studentų mokslinėje veikloje, skaitė pranešimus ne vienoje konferencijoje. 1974 m. apgynė diplominį darbą „Narvos kultūros gyvenvietės Šventojoje“, kuris buvo puikiai įvertintas. Baigusi universitetą pradėjo dirbti tuometiniame Istorijos–etnografijos muziejuje (dabar Lietuvos nacionalinis muziejus) Archeologijos skyriuje vyr. muziejininke. Jos darbo kryptis ir kuruojami eksponatai - pajūrio akmens amžiaus gyvenviečių medžiaga. Jas Eglė nuosekliai tvarkė ir inventorino iki 1987 m. Taip pat dalyvavo gausybėje muziejaus kolegų organizuotų ekspedicijų visoje Lietuvoje.

Pradėjusi dirbti muziejuje, jau nuo kitų metų dalyvavo muziejaus organizuotuose tyrimuose: Laičių senkapio (1975 m.), Kretuonių (1976, 1979 m., vadovė E. Butėnienė), Visagino pilkapių (1976 m., vadovė B. Tautavičienė). Atėjus į muziejų dirbti kolegai A. Butrimui, ji nepraleido nė vienos jo organizuotos ekspedicijos į Žemaitiją. Dalyvavo Duonkalnio akmens amžiaus gyvenvietės ir kapinyno (1981–1983 m.), Šarnelės akmens amžiaus gyvenvietės (1973, 1981, 1982 m., vadovai R. Rimantienė, A. Butrimas), Janapolės apylinkių akmens amžiaus gyvenviečių ir Daktariškės akmens amžiaus gyvenvietės 5 tyrimuose (1981, 1983–1986 m.). 1982 m. Duonkalnyje Eglei pasisekė pirmajai surasti, prisiliesti ir preparuoti įžymųjį „žynio“ kapą.

Kitas ekspedicijų etapas nusikėlė į Pietų Lietuvą, kur archeologinius tyrimus pradėjo organizuoti kitas skyriaus bendradarbis V. Juodagalvis. 1988 m. dalyvauta akmens amžiaus gyvenvietės tyrimuose Kubilėliuose, visai šalia Eglės prosenelio J. Jablonskio gimtosios sodybos vietos. Vėliau buvo Dusios akmens amžiaus gyvenvietės 8 (1990, 1993, 1994 m.), Gluobių I akmens amžiaus gyvenvietės (1991 m.) ir Zapsės akmens amžiaus gyvenviečių 1, 5 ir geležies amžiaus kapinyno (1992–1998, 2001 m., vadovai V. Juodagalvis, G. Grižas) tyrimai. 1996 m. muziejaus ekspedicijos, vadovaujamos kolegos G. Grižo, vėl persikėlė į Rytų Lietuvą. Eglė svariai prisidėjo prie Dumblynės akmens ir geležies amžių gyvenvietės (1996–2000 m.) ir Pašekščių pilkapių (2002–2006 m.) tyrinėjimų.

Vienas pirmų visuomenei matomų jos darbų – 1977 m. Istorijos-etnografijos muziejaus ekspozicijos archeologinės salės atnaujinimas. Nuo 1968 m., kai buvo atidaryta pirmoji ekspozicija, muziejaus fondai pasipildė naujais unikaliais akmens amžiaus radiniais iš Šventosios ir Nidos akmens amžiaus gyvenviečių. Atnaujintoje ekspozicijoje demonstruota Šventosios dievo skulptūra ir apeiginės lazdos, puodai iš Nidos bei nemažai kitų radinių, kuriuos surandant prisidėjo ir Eglė.

Nuo 1987 m. Eglė ėmė vadovauti Archeologijos skyriui. Nuo tada visas jos dėmesys buvo skirtas geležies amžiaus paminklams, jų tvarkymui, parodų, ekspozicijų kūrimui, katalogų sudarymui ir leidybai. Eglė labai mėgo rengti archeologines parodas, jas darė su didele meile eksponatams, rūpestingai įsigilindama į jų radimo aplinkybes ir vietą. Ypač jai patiko atrasti fonduose menkai išlikusių, smulkių, net tyrėjo į radinių sąrašus neįtrauktų radinių fragmentų, juos identifikuoti ir sutvarkyti. Taip keletą metų tvarkant geležies amžiaus neidentifikuotus radinius, organinės medžiagos liekanas, skyriaus fonduose atsirado atskiras archeologinės tekstilės rinkinys. Dar vienas pavyzdys – Palangos kapinyno radiniai, kurie jau buvo surasti smarkiai sunykę, fragmentiški ir todėl net nebuvo įtraukti į radinių sąrašus, nors ir perduoti muziejui ir saugoti atskirose dėžėse. Eglės pastangomis nemaža dalis radinių fragmentų buvo identifikuoti bei pateko į restauratorių rankas. Jos dėka muziejuje dabar yra gausus kuršių kalavijų rinkinys. Eglė buvo tikra muziejininkė ir jos didžiausi atradimai buvo muziejaus fonduose.

Kitas svarbus, be Eglės neįsivaizduojamas muziejaus darbas buvo archeologinės parodos. Po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 1990 m. ji kartu su muziejaus dai-

lininke Regina Sipavičiūte rengė pirmą parodą – „Baltiško ornamento beieškant“. Parodai išleistas pirmas Eglės paruoštas dar kuklus nespalvotas parodos katalogas. Paroda sulaukė daug dėmesio, 1992 m. ji eksponuota Šiaulių „Aušros“ muziejuje. 1991 m. parengta kita archeologinė paroda, skirta Bronės ir Adolfo Tautavičių archeologinių tyrinėjimų rezultatams, kurioje eksponuoti iš visų A. ir B. Tautavičių tyrinėtų paminklų atrinkti eksponatai. Eglė įdėjo daug triūso ir širdies į šią parodą, bet nesulaukė apsilankant užsispyrusio žemaičio Adolfo Tautavičiaus.

Eglė buvo ir pirmosios archeologinės parodos užsienyje rengėja iš Lietuvos pusės. 1992 m. susipažinti su muziejaus archeologiniais fondais ir Žemutinės pilies tyrimais į Vilnių atvyko Duisburgo muziejaus direktorius dr. Gernotas Tromnau. Gausūs muziejaus turtai nustebino direktorių ir jam iškart kilo mintis juos pristatyti Vokietijos muziejuose. Eglė tapo pagrindine parodos „Archäologische Schätze aus Litauen“ („Archeologiniai lobiai iš Lietuvos“) kuratore ir organizatore. Parodai atrinkti Lietuvos archeologiją ir Žemutinės pilies koklių rinkinį reprezentuojantys eksponatai. Tai buvo pirmoji LNM paroda užsienyje, 1992 m. ji eksponuota Duisburge, 1993 m. – Rėgensburge. Parodai vokiečių kalba išleistas Lietuvos archeologiją pristatantis straipsnių rinkinys „Archäologische Schätze aus Litauen“, išspausdintas Duisburge.

1994 m. Eglė rengė parodą „Stroźytności Litwy“ („Lietuvos senienos“) Lenkijoje, Valstybiniame archeologijos muziejuje Varšuvoje. Atrinkti ir eksponuoti 595 muziejaus eksponatai, atspindintys platų Lietuvos archeologijos laikotarpį, kartu išleistas katalogas lenkų kalba.

Eglės gyvenimo darbu galima pavadinti Lietuvos nacionalinio muziejaus naują archeologinę ekspoziciją. 1997 m. muziejui restauravus Senojo arsenalo šiaurinį ir rytinį korpusus, šiauriniame, direktorei Birutei Kulnytei pasiūlius, nuspręsta įrengti atskirą archeologijai skirtą LNM ekspoziciją „Lietuvos proistorė“. Ji rengta kartu su muziejaus kolegomis kelerius metus, bet pagrindinė kūrėja ir kuratorė buvo Eglė. Ekspozicijai skirtos dvi salės skirtinguose aukštuose, eksponavimo plotas, skirtas archeologijai, prasiplėtė beveik 3 kartus. Kuriant pakeista ekspozicijos koncepcija, išskirtos atskiros temos, kur gausu medžiagos, o kur mažai – apjungiant. Taip atsirado atskiros medžioklės, namų ūkio, meno, žemdirbystės, tekstilės ir kitos temos, atskirai išskirtos visos V–XIII a. Lietuvos teritorijos gentys. Be autentiškų eksponatų, sumanyta geležies amžiaus salę paįvairinti papuošalų ir ginklų kopijomis suformuojant atskiras „šeimas“. Be eksponatų ekspozicijos temomis rinkimo, aprašymo, prisidėjo ir rekonstrukcijoms reikalingų eksponatų komplektų atrinkimas. Eglė rimtai ir atsakingai perskaitė daugiau kaip 100 ataskaitų ir peržiūrėjo tūkstančius radinių. Taip ekspoziciją papildė 6 vitrinos su 3 individų „šeimomis“, reprezentuojančiomis atskiras baltų gentis. Papuošalus rekonstravo juvelyras menininkas K. Barišauskas, ginklus – kalvis V. Kuzinas. Visą eksponuojamą aprangą sukūrė tekstilės dizainerė rūbų modeliuotoja I. Vabalienė.

2000 m. balandžio 28 d. atidaryta pirma atskira tik Lietuvos archeologijai skirta tuo metu moderni ekspozicija su daugybe eksponatų – 5118 originalių ir 307 rekons-

truotų radinių kopijų. Pirmą kartą Lietuvoje visuomenei pristatyta tiek archeologinių eksponatų. Ekspozicijai išleisti vadovai lietuvių ir anglų kalbomis. Pirmą kartą Lietuvoje prie ekspozicijos, vestibiulyje, įrengta archeologinės literatūros ir tikslių archeologinių radinių kopijų parduotuvė.

Eglė labai mėgo savo rengtą ekspoziciją, vesdavo išskirtines ekskursijas, kurios trukdavo daugiau nei 3 valandas. Turėjo, ką papasakoti, pasidalinti atradimais, klausytojai išeidavo susižavėję ir pamilę archeologiją.

Eglė taip pat organizavo milžinišką tarptautinių parodų ciklą „Baltų genčių archeologija". Jį inspiravo Latvijos nacionalinio istorijos muziejaus direktorius dr. Arnis Radinšas. LNIM jau rengė ne vieną baltų genčių parodą ir atėjus eilei žiemgalių genčiai, atsisukta į kaimynus, nes tik bendra paroda galėjo atspindėti visą žiemgalių gentį. Eglė entuziastingai ėmėsi šio darbo, kuravo eksponatų atrinkimą iš LNM ir kitų Lietuvos muziejų. Paroda „Žiemgaliai senovėje" („Zemgali senatne") 2003 m. rugsėjo – 2004 m. kovo mėnesiais eksponuota Rygoje, 2005 m. – Vilniuje. Eksponuota per 500 radinių, o 1300 publikuota išsamiame lietuvių ir anglų kalbomis išleistame kataloge „Žiemgaliai. The Semigalians". Bendradarbiaujant su Latvijos muziejininkais parengta bendra, paroda skirta sėliams „Sėliai ir Sėla" („Sēli un Sēlija"). Ji 2005 m. lankytojams pristatyta tik Rygoje, o 2007 m. LNM išleido dvikalbį išsamų šios genties kultūrą atspindintį parodos katalogą „Sėliai. The selonians" (2007). Daugiausia darbo, dėmesio ir tyrimų Eglė skyrė kuršių genčiai. Paroda „Kuršiai – baltų vikingai" duris atvėrė 2008 m. rudenį per Latvijos nepriklausomybės šimtmetį. Eglė parengė 3 gausiai iliustruotus dvikalbius šios parodos katalogus. Pirmame aptarta kuršių laidosena, antrame– nešiosena ir papuošalai, o dar rengiamame spaudai trečiame išsamiai atspindėta kuršių gyvensena. Deja, tai paskutinis Eglės parengtas darbas.

Dar viena Eglės paroda apie baltų genčių archeologiją reprezentuota didelėje tarptautinėje parodoje „Paslaptingas baltų pasaulis" („Svet tajemnych Baltu") 2013 m. Brno mieste (Čekija). Šia proga išleistoje publikacijoje anglų ir čekų kalbomis paskelbtas iliustruotas straipsnis „Baltų gentys V–XIII a." Be minėtų, Eglė rengė šias parodas: „Lietuvos lobiai Tesori di Lituania" (1989 m., Italija, Pavija), „Senienų muziejaus archeologinė ekspozicija" (2004 m., Vilnius, LNM), „Sugrąžinta praeitis" (skirta V. Urbanavičiui) (2010 m., Lietuvos taikomosios dailės muziejus), „Iš Vlado Statkevičiaus kolekcijos" (2011 m., Šilalės muziejus), „Birštono savivaldybės piliakalniai" (2012 m., Birštono muziejus), „Gargždų savivaldybės archeologijos paminklai" (2013 m., Gargždų krašto muziejus), „Naujausi Lietuvos archeologijos atradimai" (2016 m., Lietuvos nacionalinis muziejus, Bastėja), „LDK archeologinė dalis" (2010 m., LNM Istorijos ekspozicija), „Reginos ir Prano Kulikauskų kabinetas: interjeras" (2016 m., LNM, Kosciuškos g. 3), „Baltų papuošalai ir ginkluotė" (2017 m. LNM, Gedimino pilies bokštas), „Lietuvių mokslo draugijos archeologijos rinkinys" (2018 m., LNM, Signatarų namai). Parodų gausybė liudija, kaip Eglė buvo atsidavusi muziejui. Ji LNM Archeologijos skyriui vadovavo iki 2018 m. pabaigos.

1999 m. Lietuvoje atsiradus pirmiesiems gyvosios archeologijos daigams, paskatinta B. Salatkienės Eglė prisijungė prie archeologijos populiarintojų, buvo viena iš Eksperimentinės archeologijos klubo „Pajauta“ steigėjų. Daug metų ji pristatinėjo X a. kuršių genties moters papuošalus ir kostiumą. Iki 2010 m. dalyvavo festivaliuose Kernavėje, Nidoje, Apuolėje, Palūšėje, užsienyje – Biskupine, Voline, Švaicarijoje (Lenkija), Haithabu (Vokietija), Ridarhytane (Švedija), Saltvike (Suomija), Lafotene (Norvegija). Visada turinti ką pasakyti, Eglė mielai bendravo su festivalių lankytojais, rodydavo unikalius kuršių papuošalus, aiškino jų kilmę ir nešioseną. Eglė festivaliams buvo pasidariusi skrynią, kurios turtais noriai dalindavosi su lankytojais. Joje buvo sudėta edukacinė-rekonstrukcinė medžiaga: audinių pavyzdžiai, siūlų kamuoliukas su kauline adata, papuošalų rekonstrukcijos ir papildoma iliustracinė medžiaga apie jos pačios pristatomą kuršių moters kostiumą.

Eglė už sėkmingai įgyvendintus tarptautinius baltų genčių archeologijos parodų projektus sulaukė aukščiausio Lietuvos archeologijos draugijos narių įvertinimo – jai buvo suteiktas 2007 metų archeologo titulas, o 2011 m. įteiktas ir valstybinis Latvijos apdovanojimas „Pripažinimo kryžiaus ordinas“.

Ypatingą autoritetą Eglė pelnė ne tik tarp archeologų, bet ir tarp lituanistų. Ji atkakliai rinko medžiagą apie giminės istoriją, pamačiusi, kaip žiba brolio vaikų akys kalbantis apie giminės istoriją. Ji ėmėsi nelengvo darbo – parengti knygas, pasakojančias prosenelių Konstancijos ir Jono Jablonskių bei senelių Julijos Jablonskytės-Petkevičienės ir Tado Petkevičiaus gyvenimo istorijas. Išėjo 3 išsamiai parengtos monografijos: „Konstancijos ir Jono Jablonskių šeima: atsiminimai ir laiškai“ (2009), „Gyvenimo juostos: Julija Jablonskytė-Petkevičienė“ (2013), „Tėvynės labui: teisininkas Tadas Petkevičius“ (2021). Šias knygas Eglė išleido savo lėšomis.

Patikimas žmogus, kolegė, kūrybinga asmenybė, reikli, nuoširdi, plačios ir geros širdies žmogus, atsidavusi darbui, muziejui, kuris buvo jos didžioji meilė ir pašaukimas. Tokią Eglę prisiminsime.

Gytis Grižas

Eglės Griciuvienės bibliografija

1. Iš amžių glūdumos, *Vakarinės naujienos*, 1980 11 14, p. 1.
2. Akmens amžiaus ekspozicija LTSR istorijos ir etnografijos muziejuje (įrengta 1977 m.), *Archeologinės ir numizmatinės medžiagos komplektavimas ir konservavimas: Jaunųjų muziejininkų konferencijos pranešimų tezės*. Vilnius, 1983, p. 9–12.
3. *Baltiškojo ornamento beieškant*. Vilnius, 1991.
4. Aus der Geschichte Litauischen Historisch–Ethnografischen Museums in Vilnius, *Archäologische Schätze aus Litauen. Begleitband zur gleichnamigen Ausstellung*. Duisburg, 1992, p. 9–10.
5. Deguto šaukštas gražiame leidinyje, *Lietuvos aidas*, 1994 06 29, p. 13 (bendraautoriai R. Volkaitė-Kulikauskienė, A. Luchtanas, A. Butrimas, L. Vaitkunskienė).
6. Dział archeologii Muzeum Narodowego Litwy, *Starożytności Litwy. Katalog wystawy*. Warszawa, 1994, p. 16–17.
7. Od epoki brązu do średniowiecza, *Starożytności Litwy. Katalog wystawy*. Warszawa, 1994, p. 75–116 (bendraautorius A. Tautavičius).
8. Opis stanowisk archeologicznych. 2. Od epoki brązu do średniowiecza, *Starożytności Litwy. Katalog wystawy*. Warszawa, 1994, p. 121–129.
9. Fondai, *Baltų archeologija*, 1995, nr. 3(6), p. 14–15.
10. Eugenija Gintautaitė-Butėnienė, *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1996 ir 1997 metais*. Vilnius, 1998, p. 539–544 (bendraautorė B. Tautavičienė).
11. Lietuvos nacionalinio muziejaus archeologijos skyrius, *Lietuvos proistorė. Archeologijos ekspozicijos vadovas*. Vilnius, 2000, p. 12–16.
12. Neolitas. Žvejyba. Rankiojimas. Žemdirbystė. Menas ir pasaulio samprata, *Lietuvos proistorė. Archeologijos ekspozicijos vadovas*. Vilnius, 2000, p. 36–53.
13. Žemdirbystė. Metalurgija. Keramika. Verpimas, audimas, drabužiai. Sidabras, *Lietuvos proistorė. Archeologijos ekspozicijos vadovas*. Vilnius, 2000, p. 78–85, 94–105.
14. Pagrindinių archeologijos paminklų sąrašas, *Lietuvos proistorė. Archeologijos ekspozicijos vadovas*. Vilnius, 2000, p. 135–152.
15. The department of archaeology at the National museum of Lithuania, *Prehistoric Lithuania. Archaeology exposition guide*. Vilnius, 2000, p. 12–16.
16. Households. Fishing. Gathering, agriculture. Art and worldview, *Prehistoric Lithuania. Archaeology exposition guide*. Vilnius, 2000, p. 36–53.
17. Agriculture. Metallurgy. Pottery. Spinning, weaving, clothing. Silver, *Prehistoric Lithuania. Archaeology exposition guide*. Vilnius, 2000, p. 78–85, 94–105.
18. List of main archaeology exposition sites, *Prehistoric Lithuania. Archaeology exposition guide*. Vilnius, 2000, p. 135–153.
19. Pašekščių pilkapyno tyrinėjimai 1999 m., *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1998 ir 1999 metais*. Vilnius, 2000, p. 166–168 (bendraautorius G. Grižas).
20. X a. kuršių rūbų demonstravimas, *Kernavė*, 2001, nr. 1, p. 16.
21. 50 metų muziejuje, *Muziejininkystės biuletenis*, 2001, nr. 2/3, p. 42.
22. Atsisveikinant su Brone Tautavičiene, *Muziejininkystės biuletenis*, 2002, nr. 1, p. 46.
23. Dumblynės gyvenvietė Sartų ežero saloje, *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2000 metais*. Vilnius, 2002, p. 10 (bendraautorius G. Grižas).
24. Bronė Tautavičienė, *Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2000 metais*. Vilnius, 2002, p. 271–272.
25. Žiemgaliai senovėje: paroda Rygos pilyje, *Lietuvos muziejai*, 2004, nr. 1, p. 67–68.
26. Žiemgaliai. *The semigallians. Baltų archeologijos paroda. Katalogas*. Vilnius, 2005 (bendraautoriai

R. Banytė-Rowell, Z. Buža, J. Ciglis, G. Grižas, V. Vaitkevičius).

27. *Sėliai. The selonians. Baltų archeologijos paroda. Katalogas*. Vilnius, 2007 (bendraautoriai Z. Buža, J. Ciglis, I. Žeiere).

28. Paroda „Kuršiai – baltų vikingai" Lietuvos nacionaliniame muziejuje, *Lietuvos muziejai*, 2008, nr. 4, p. 27–28.

29. *Kuršiai. Genties kultūra laidosenos duomenimis. The curonians. Tribe culture according to the burial data. Baltų archeologijos paroda. Katalogas*. Vilnius, 2009.

30. Pratarmė. Įvadas, *Konstancijos ir Jono Jablonskių šeima*. Vilnius, 2009, p. 5–42.

31. Vytauto Urbanavičiaus darbų paroda „Sugrąžinta praeitis", *Literatūra ir menas*, 2010 07 02, p. 2 (bendraautorė B. Verbiejūtė).

32. Baltské kmeny v 5.–13. století. Baltic tribes (5–13 c.), *Svět tajemných Baltů. The world of the Mysterious Balts*, Brno, 2013, p. 55–65.

33. Pratarmė. Įvadas. Dailininkės Julijos Jablonskytės Petkevičienės gyvenimas, *Gyvenimo juostos: Julija Jablonskytė-Petkevičienė*. Vilnius, 2013, p. 7–70.

34. Meninės saviraiškos paieškos, *Gyvenimo juostos: Julija Jablonskytė-Petkevičienė*. Vilnius, 2013, p. 99–104.

35. Tapybos darbų katalogas, *Gyvenimo juostos: Julija Jablonskytė-Petkevičienė*. Vilnius, 2013, p. 117–148.

36. *Kuršiai. Genties kultūra: papuošalai ir nešiosena. The curonians. Tribal culture according to the ornaments and wear.* Vilnius, 2016 (bendraautoriai Z. Buža, J. Ciglis, G. Grižas, E. Pečeliūnaitė-Bazienė).

37. Pratarmė. Įvadas, *Tėvynės labui: teisininkas Tadas Petkevičius*. Vilnius, 2021, p. 7–12.

38. Tado Petkevičiaus gyvenimo kelionė, *Tėvynės labui: teisininkas Tadas Petkevičius.* Vilnius, 2021, p. 15–82.

39. Žemaitijos kunigaikštystės bajorai Petkevičiai, *Tėvynės labui: teisininkas Tadas Petkevičius.* Vilnius, 2021, p. 83–104 (bendraautorius V. Gricius).

40. Muziejuje, Tėvynės labui: teisininkas Tadas Petkevičius. Vilnius, 2021, p. 146–148.

41. Bibliofilas, *Tėvynės labui: teisininkas Tadas Petkevičius.* Vilnius, 2021, p. 149–154 (bendraautorius S. Lukėnas).

Sudarė Gytis Grižas ir Gintautas Zabiela